

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

AHMET BİLBAY BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/13549)

Karar Tarihi: 19/7/2017

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
Celal Mümtaz AKINCI
Recai AKYEL
Raportör Yrd. : Leyla Nur ODUNCU
Başvurucu : Ahmet BİLBAY
Vekili : Av. Mehmet KIRBOĞA

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 13/8/2014 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu; oğlu, gelini ve dört torununun 28/5/2005 tarihinde rahatsızlanmaları üzerine Eskişehir Devlet Hastanesi Alpu Entegre Hizmet Birimine kaldırıldıklarını ancak bu birimde gerekli tanı ve tedavilerin yapılmaması sonucu idarenin hizmet kusuru nedeniyle anılan yakınlarının vefat ettiklerini ileri sürerek olay nedeniyle uğradığı zararın tazmini talebiyle Sağlık Bakanlığına başvuruda bulunmuş, başvurusunun talebi Sağlık Bakanlığının 13/10/2005 tarihli işlemleriyle reddedilmiştir.

9. Başvurucu tarafından belirtilen ret işlemi üzerine Sağlık Bakanlığı aleyhine 2/12/2005 tarihinde maddi ve manevi tazminat istemli tam yargı davası açılmıştır.

10. Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 28/12/2005 tarihli kararı ile, tazminat istemiyle davalı idareye başvuru yapıp yapılmadığı, yapılmışsa idarece bir cevap verilip verilmediği

ve cevap verilmişse bunun ne zaman tebliğ edildiğinin dava dilekçesinde açıklanmadığı gerekçeleriyle dilekçenin reddine karar verilmiştir.

11. Başvurucu tarafından eksiklikler tamamlanarak yeniden açılan davada, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 18/7/2006 tarihli E.2006/2310, K.2006/1366 sayılı kararı ile, dava dilekçesi ve eklerinin karşı taraf sayısından bir fazla olması gerekirken tek örnek verildiği ve dava dilekçesinin eklenmediği gerekçeleriyle tekrar dilekçenin reddine karar verilmiştir.

12. Başvurucu tarafından belirtilen eksiklikler tamamlanarak 30/10/2006 tarihinde yeniden açılan davada Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 12/3/2008 tarihli ve E.2006/2986, K.2008/375 sayılı kararı ile davanın reddine hükmedilmiştir.

13. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onuncu Dairesinin 27/4/2012 tarihli ve E.2008/7080, K.2012/1888 sayılı ilamıyla İlk Derece Mahkemesi hükmünün bozulmasına karar verilmiştir.

14. Davalı idarenin karar düzeltme istemi, Danıştay Onbeşinci Dairesinin 26/4/2013 tarihli ve E.2013/3221, K.2013/3056 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

15. Bozma kararına uyularak yapılan yeniden incelemede Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 13/5/2014 tarihli ve E.2013/952, K.2014/602 sayılı kararı ile başvurucunun maddi tazminat talebinin reddine, manevi tazminat talebinin ise kısmen kabulüne, davanın açılış tarihi olan 2/12/2005 tarihinden itibaren yasal faize hükmedilmesine karar verilmiştir.

16. Başvurucunun temyizi üzerine Danıştay Onbeşinci Dairesinin 30/1/2015 tarihli ve E.2014/7136, K.2015/413 sayılı kararı ile İlk Derece Mahkemesi kararında hükmedilen manevi tazminat için faizin başlangıç tarihine ilişkin kısmın bozulmasına, davalı idarenin temyiz isteminin reddi, başvurucunun temyiz isteminin kısmen reddi, anılan kararın manevi tazminat isteminin kısmen kabulü ve kısmen reddine ilişkin kısımlarının onanmasına karar verilmiştir.

17. Davalı idarenin karar düzeltme istemi, aynı Dairenin 19/11/2015 tarihli ve E.2015/7618, K.2015/7797 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

18. Kısmi bozma kararı üzerine yapılan incelemede, Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 15/7/2016 tarihli ve E.2015/1493, K.2016/717 sayılı kararı ile bozma kararına uyulmasına, manevi tazminat miktarına idareye başvuru tarihinden itibaren yasal faiz işletilmesine karar verilmiştir.

19. Başvurucunun ve davalı idarenin temyiz talebi, Danıştay Onbeşinci Dairesinin E.2016/10508 sayılı dosyasında derdesttir.

20. Başvurucu 13/8/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Mahkemenin 19/7/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

22. Başvurucu, makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

A. Kabul Edilebilirlik Yönünden

23. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Esas Yönünden

24. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğu zaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Selahattin Akyıl*, B. No: 2012/1198, 7/11/2013, §§ 45, 47).

25. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin idari yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvuruçunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Selahattin Akyıl*, § 41).

26. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında somut olayda yaklaşık 11 yıl 7 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

27. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

28. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Esas inceleme sonunda, başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

29. Başvuruçucu, manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

30. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

31. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında, yargılama sürecinde başvuruçuya atfedilebilecek gecikme dönemlerinin mevcut olması da dikkate alındığında başvuruçuya net 10.080 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

32. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin başvuruçuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle:

A. Başvuruçunun adli yardım talebinin kabulüne,

B. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

C. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

D. Başvuruçuya net 10.080 TL manevi tazminat **ÖDENMESİNE**, tazminata ilişkin diğer taleplerin **REDDİNE**,

E. 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE**,

Başvuru Numarası : 2014/13549

Karar Tarihi : 19/7/2017

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Danıştay Onbeşinci Dairesine (E.2016/10508) GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 19/7/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Recai AKYEL